

במדינה

העם

כוכבים רחוקים

זוהי הצעה שקשה לסרב לה — אך המחיר הוא עצום ורב

האגדה מספרת על הרוקטור יוהאנס פאוסט, מדען בן המאה ה-16, שמכר את נישמתו לשטן, כדי להשיג את כל הישגי העולם.

השכנו מצאה מדינת ישראל את עצמה במצב רומה. הוצעה לה הצעה שקשה לסרב לה. אך המחיר עלול להיות מחירו של פאוסט.

חזרה להוליווד? מזה שנה נטוש בארצות-הברית מאבק איתנים על רעיון, שנראה תחילה כסירוף גמור. הנישואי רגן הציע לתכנן את "מילחמת הכוכבים", מושג שנילקה, כמו רגן עצמו, מעולמה של הוליווד.

הרעיון של מילחמת-הכוכבים הוא פשוט למדי. כיום בנוי שלום העולם על "מאזן האימה" — היכולת של כל אחת משתי המעצמות להשמיד את השנייה, גם אם השנייה היא שתפתח במילחמה. שום מעצמה אינה מתפתה כיום לשלוח את טיליה הגרעיניים אל יריבתה, כידועה כי בתגובה על כך תשגר היריבה את טיליה שלה אליה. מאות מיליונים ימותו ככל צד, ואיש לא ינצח.

רעיונו של רגן הוא לפתח מערכת הגנה עצומה, שיהיה בכוחה להשמיד את הטילים של היריב בעודם מרחפים בחלל החיצון, לפני שיספיקו להגיע אל ארמת ארצות-הברית. אם תהיה לאמריקה מערכת כזאת, תהיה נתונה ברית-המעצמות לחסידיה. היא תוכל לאיים על מוסקווה מבלי שזו תוכל לאיים על וושינגטון. ואם תהיה מערכת כזאת לשתי המעצמות גם יחד, יוחלף מאזן-האימה במאזן של הגנה, שהוא יותר הומאני.

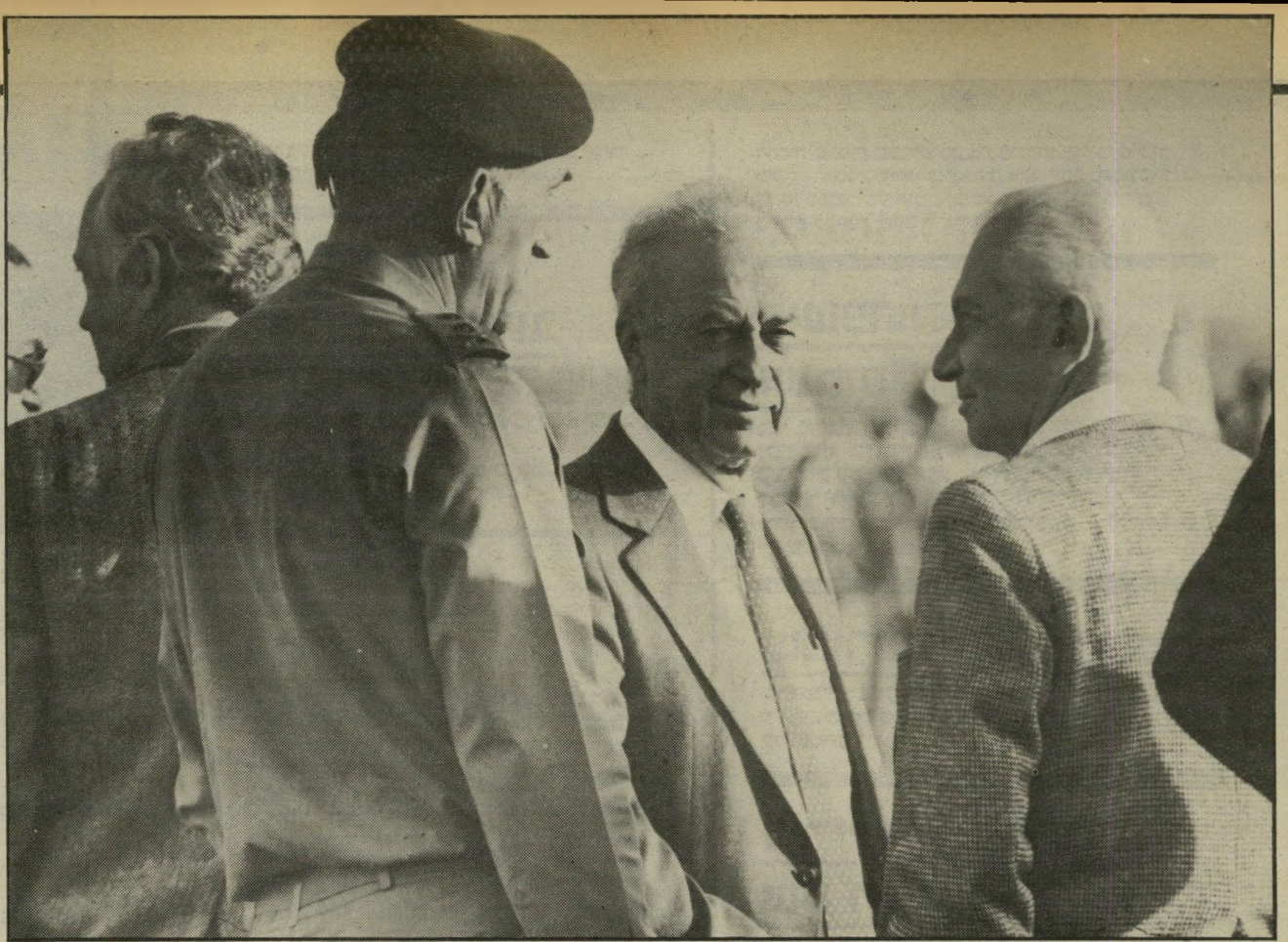
פיתוי למילחמה. לרעיון זה קמו מתנגדים רבים, וביניהם מדענים ידועים. הם טענו כי אין כל אפשרות לפתח מערכת כה מושלמת, עד כי תוכל לחסל בחלל את אלפי הטילים, שישוגרו במיקרה של מילחמה. והרי די בכמה חייגנים שיעברו את מסך-ההגנה, כדי להשמיד עשרות מיליוני בני-אדם. יתר על כן, המתנגדים חוששים שמא האשליה של החסינות מפני מכת נגד עלולה לפתות בכבוד היום את השלטון האמריקאי לפתוח במילחמה, כדי לשים קץ לאיום הסובייטי. בקרב בעלות-בריתה של ארצות-הברית במערב מעורר רעיון זה התנגדות חזקה פי כמה. דנמארק כבר החליטה רשמית שלא לתת לו יד. בדרך כלל הפכה מילחמת הכוכבים סיסמה של הימין, ואילו כוחות השלום מתנגדים לה. בין אלה בולטים אישים יהודיים.

לכן היה זה טכסיס אמריקאי מחוכם להציע גם לישראל לשתף פעולה עם ארצות-הברית בפיתוח המערכת. הצעות דומות נשלחו לכל בעלות-הברית של אמריקה. אחת המטרות העיקריות היא להחליש את התנגדותם של היהודים האמריקאים, שהם אנטישמיים קיצוניים. כיוון שהם פנימיים באמריקה אך הם סוגרים לישראל באופן עיוור.

פיתוי עצום. בשביל ישראל זהו פיתוי עצום. פירושו השתלבותה של ישראל במחקר המדעי המתקדם ביותר בעולם, ואולי גם הומנות לתעשייה המתחכמת בישראל.

אולם גם המחיר ברור. פירושו: הכי רות-מילחמה על ברית-המעצמות, השיתוף של ישראל במערכת האטום רטגית האמריקאית — השתלבות שיש אין ממנה חזרה. כי הפעם לא תהיה זאת ברית ערטיילאית שעל גבי הנייר, כמו החוכמות של אריאל שרון, אלא שיתוף-פעולה בפועל. שארית העצמאות וכוסרה-התמרון של ישראל תיעלם. יצחק רבין קיבל, כמו כן, את ההצעה בהתלהבות. לאדם כמוהו, התועלת המעשית חשובה תמיד מן העשורון אידיו-הטוטה, המחייב שיקול-דעת רדיקלי יותר.

במדינה רמוקרטית אמיתית, הכרעה (המשך בעמוד 12) העולם הזה 2484

תמיד היו צרות יחסים קשים בין שרי-הביטחון והרמטכ"לים שלהם. עכשיו החליט יצחק רבין להצעיד את צה"ל. מעמד הרמטכ"לות נחלש.

רבין ומוישנה וחיצי

גם מבלי להתרשם יתר על המידה מהצדקנות העצמית של אנשי-רבין, המניעים לטוהר את הבוס שלהם מאשמה — הרי הוא היה קשור בנושאי-צה"ל בצורות שונות גם בין 1974 ו-1977 — אין ספק שתאיור הנעשה בצה"ל הוא חמין, ושיש להניח שהמגמה באם אומנם תתבצע, בעיקר אם רבין יסכים לשלם מחיר כבד לפרט. צעד כזה יהיה גם פופולארי מאוד במפלגה, ויעלה את קרנו של רבין, שהיתה בירידה חדה בעת האחרונה.

הוויתור שעשה רבין לרמטכ"ל בעניין מחלפת-החרי שות בגלי צה"ל מרתיע אותו. רבין הפך נושא לשינאה בתוך מפלגת העבודה, שראתה במחלפת-החדשות בגלי צה"ל בת-ברית. הרי כל ראשי המחלקה ר טובי שדרה ופרשניה מתעבים את הליכוד, ותומכים במערך ובבני-בריתו ההתנכליות לגלי צה"ל תחת רבין עזרה לשימרון פרס.

חסרי-האשראה ונעדר דמיון. כל העובי דות האלה, טוענים אנשי רבין, נרשמו היטב אצל "הערבים", ומכאן הוצפתם, או תעושתם, במגע עם צה"ל. משמועות אלה, שניסרו בחלל טרק לניגים שונים בארבעת החודשים האחרונים, התפתחו תקריות קטנות.

כרגיל, התחיל הסיפור מדליפות קלושות-למראה, בעלות סבירות נמוכה ואמינות שנויה במחלוקת. אנשי לישכת שרי-הביטחון נהגו לדבר בזול-למה על הרמטכ"ל הנוכחי, רבין אלוף משה לוי, ואחד מהם נהג לכנותו, במינוח-הכנסת ובמקומות אחרים, כי "ממשיך הולם לרפול". מפיהם של אנשי יצחק רבין ניתן היה להסיק שהבוס שלהם סבור כי מאז שהוא עצמו נטש את כס הרמטכ"לות, הירדרד הצבא ללא הכר.

רמטכ"ל לוי רמטכ"ל לוי ממשיך הולם לרפול...

שרים נגד רמטכ"לים

פרשת יחסים קשים בין הרמטכ"ל לבין שרי-הביטחון אינה חדשה, כמו כן, שרי-הביטחון הראשון, דויד בן-גוריון, הסתכסך קשות עם רמטכ"לים כמו יגאל ירון, מרדכי מקלף ואף חיים לסקוב (בעיקר באמצעות פרס).

שרי-הביטחון הכולל פינחס לבון שגא את הרמטכ"ל שלו, משה דיין, לוי אשכול לא תמיד הסתדר עם יצחק רבין, ופרשת-היחסים בין שרי-הביטחון דיין לבין רבין-אלוף דויד (דרור) אלעזר היתה קשה במיוחד. רפול היה מינוי הרה"טון של עזר וייצמן, אחרי פרשת-יחסים גרועים בין וייצמן למוטה גור. המפא"יניק". לעומת כל הפרשיות האלה, מת-נהלת פרשת רבין-לוי בשקט יחסי. **רב-אלוף לוי אינו סקנדליסט מטיבני, ומעמדו הצבא בכלל, והרמטכ"לות בפרט, נחלשו מאוד מאז ימי רפול, והביטחון המוסרי, המדיני ואף הצבאי בלבנון, חיים ברעם**

אנשי-פרס טוענים, בעיקר בתוך מוסדות מפלגת-העבודה, שרבין שונא את המפלגה ומשחק דרד-קבע לתוך ידי הליכוד. רבין נחשב כמי שתמך באריאל שרון בשלבים הקריטיים של הרפתקת-לבנון, וכמי שמנסה לסכל את שבירת הממשלה עם הליכוד, לקראת הרוטציה. אלה הם, לפחות, נושאים פוליטיים ראשוניים-במעלה, אבל רבין אינו וקוק כלל לסיפור המחורבן של גלי צה"ל. הוא סבור שכל הפרשה התנפחה בגלל הרמטכ"ל.

אחרי תקופת-השיא של רבין, כי 1968, הרסו ממשכיו — חיים ברילב, דרו, מוטה גור, ובעיקר רפאל איתן ומשה לוי — את כל הייחוד הצה"לי. בתקופת מילחמת-ההתשה ועד לסיאוב הפומבי של יום-כיפור נוצרו קליקות של גנרלים, ההשחתה של תקופת-השפע האזרחי פשטה בצבא, כילתה בו כל פינה טובה. נוצרו בו אלופים של מיסודות-פאר, גנרלים בשורות אנשי ממון (במסווה של "ידידות"), גנרלים וקולונלים שהופכים סותרים-נשק למחרת יום השחרור, ומנצלים את הידע הצה"לי שלהם לקאריירות מפקדות בחוץ-לארץ, ככירי-קצונה שהפכו ידרי-דינפשו של חשודים בהשתייכות לעור-לם התחתון.

רבין סבור שממשיכיו מדור הפלמ"ח היו הראשונים שזנחו את סגנון הצניעות והשיוור יוניות של צה"ל, ושיוורשהם הסכו את הצבא לנגוע בשחיתות של ממש.

"להצעיר את צה"ל"

למי אנשיו, אמר רבין, הגיע הזמן להצעיר את צה"ל, ולחזור למצב ששרר בזמנו, בשקצצית נים פרשו מהצבא בגיל 45.

תוצאה התגלתה כבר ב-1973, ואכל אולי ביתר-שאת במהלך מלחמת-הלבנון. לא רק העדר מוטיבציה וקונסנוס, אלא גם לחימה גרועה ומסורבלת של צבא גדול מדי, עייף,